

XV. KONGRES in 157. (volilna) SKUPŠČINA SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA

**Slovensko
Zdravniško
Društvo**
1861

Mateja Lopuh

**Center za interdisciplinarno zdravljenje bolečine
in paliativno oskrbo**

**Mobilna paliativna enota
Splošna bolnišnica Jesenice**

PALIATIVNO NAČRTOVANJE V OSKRBI STAROSTNIKA

Izzivi v obdobju starostnika

Starost je samo za pogumne – ali res?

- pogumne v čem ? Zaradi česa?

50 letniki se danes soočajo z dejstvom, da bodo v povprečju živeli še okrog 30 let, ampak samo 10 let brez večjih bolezenskih težav

/Jagger et al. Inequalities in health expectancies at older ages in EU/ SHARE,2011.

Izzivi...

- Napredovale bolezni
- Kompleksne odločitve o zdravljenju telesnih težav ob sočasnem kognitivnem upadu
- Zahtevna obravnava telesnih simptomov v luči omejenih možnosti /npr. zdravljenje bolečine/
- Psihosocialni vidiki

Izzivi...

- Spregledane duhovne vrednote
- Povečano število ljudi, ki živi izven svojega domačega okolja – zamenja socialno mrežo

Geriatrična medicina

- Obravnava, prilagojena starostniku
/Barton A., Mulley. History of the development of geriatric medicine in the UK. POstgraduate med, 2003/
- Zajema vse vidike celostnega pristopa
- Akutna. Kronično, rehabilitacija, preventiva in oskrba ob koncu življenja

Paliativna oskrba

- Pristop v medicini, ki stremi k izboljšanju kvalitete življenja bolnika in njegovih bližnjih, ki se soočajo z boleznijo, ki jim bo skrajšala življenje.
- Vključuje pravočasno prepoznavo in lajšanje telesnih simptomov v luči bolnikovih vrednot in ocene psihosocialnega stanja

Razdelitev paliativne oskrbe

- Paliativni pristop: lasten vsem specialnostim, neglede na starost ali diagnozo
- Specializirana paliativna oskrba: kompleksne situacije, dobro poznavanje predvidenega poteka bolezni, sprejemanje zahtevnih odločitev, komunikacijske veščine

Geriatrična paliativna oskrba

- Specializirana oskrba, ki vključuje sprejemanje kompleksnih odločitev glede nadaljevanja zdravljenja, koordinacija oskrbe, etični pristop
- Paliativni pristop že vključen v načela geriatricne medicine – ob preseganju možnost napotitve do specializirane geriatricne paliativne oskrbe – konzultantska narava

Vloga in pomen definicij

- Mnogo časa se porabi za ločevanje, namesto, da bi združevali
- Mnogo razgovorov med strokovnjaki za dokazovanje, kdo ima večjo vlogo /in seveda, koga je potrebno bolj finančno podpreti/
- NAMESTO; da bi združevali področja in znanje, ki ga vsaka specialnost ponuja in iskali rešitev bolnikovih potreb

Je paliativna oskrba nova geriatrija – napačno vprašanje

- Pacala J. ... boljši smo skupaj....
- Kdaj starostnik potrebuje paliativno načrtovanje?
  - Kadar sprejemanje odločitev presega običajno medicinsko odločanje – dodatna vključitev etičnih vidikov
  - Kadar je zapletena koordinacija oskrbe – številne napotitve, zahtevno socialno okolje, številna priporočila, mnogo različnih zdravil

Paliativno načrtovanje

- V vseh okoljih, kjer starostnik živi
- Ob dobrem znanju paliativnega pristopa in vpeljavi načela biopsihosocialnega modela, dobrem znanju in poznavanju multimorbidnih stanj, lahko bolnika in njegove bližnje skozi vse pasti vodi lečeči zdravnik : osebni zdravnik, geriater: integracija paliativnega pristopa v vsa okolja

Katera področja naj bodo naslovljena ?

- VEDNO: prepoznavna telesnih znakov, - ustrezno ukrepanje: nujno zavedanje, da je čas pomemben dejavnik
- VKLJUČITEV: bolnikovih vrednot, motivacije, določanje realnih ciljev
- NAČRTOVANJE: natančno pojasnilo, kaj se lahko zgodi v primeru slabšanja, bolnikova volja, česa si ne želi / se lahko spreminja glede na okoliščine/

Primer

- 82 letna bolnica, demenca, kronična ledvična odpoved, srčno popuščanje.
- V zadnjem času ne uživa več toliko hrane, peša, ne zmore do stranišča.

NAČRT: - ocena napredovalosti vseh bolezni, prekrivanje vzrokov določenih simptomov

- Glede na stopnjo demence: možnost pogovora z gospo /če ne svojci /pozor: vloga svojcev

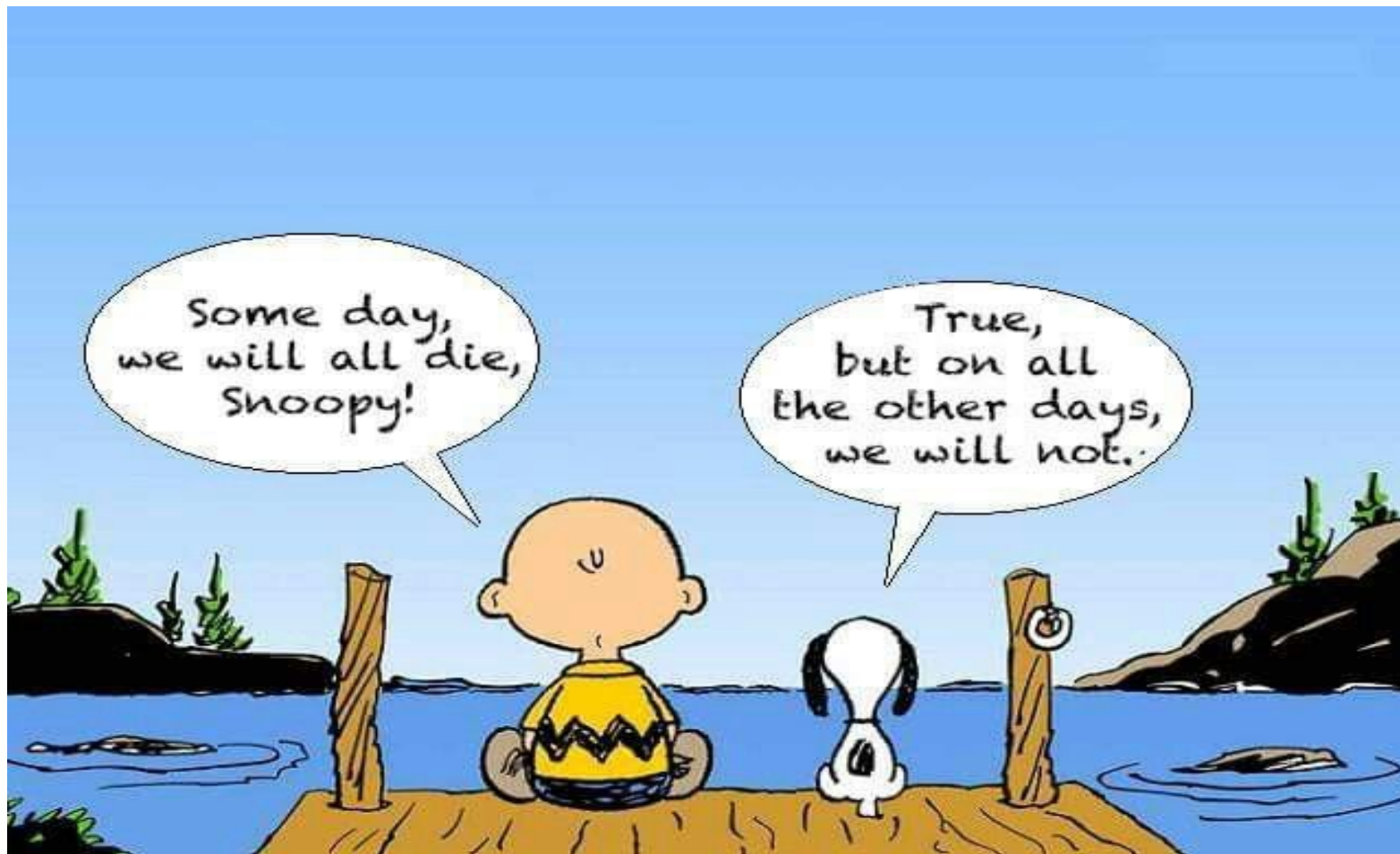

Primer

- Izdelava realnih ciljev
- Načrt oskrbe: možnosti v domačem okolju, dodatna negovalna pomoč, ..
- Socialni vidik: finančne možnosti, dodatne oblike finančne pomoči, vloga primarne socialne mreže
- Pogovor o invazivnih ukrepih

Za življenje gre

XV. KONGRES in 157. (volilna) SKUPŠČINA SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA

**Slovensko
Zdravniško
Društvo**
1861